

Istentisztelet – Szentháromság ünnepe utáni 9. vasárnapon

Budapest-Fasor, 2021. augusztus 1. 11:00; MGyTK

<https://youtu.be/LsgdAuY64lM>

A vasárnap igéje: Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon. (Lk 12,48b)

Lekció/olvasmány: Lk 16,1-12 – A hamis sáfár

Majd szólt Jézus a tanítványaihoz is: Volt egy gazdag ember, akinek volt egy sáfára. Ezt bevádolták nála, hogy eltékozolja a vagyonát. Ezért előhívatta őt, és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot a sáfárságodról, mert nem lehetsz többé sáfár. Erre a sáfár így gondolkozott magában: Mit tegyek, ha uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem bírok, koldulni szégyellek. Tudom már, mit tegyek, hogy amikor elmozdítanak a sáfárságból, legyen, aki befogadjon a házába. Egyenként magához hívatta urának minden adósát, és megkérdezte az elsőőtől: Mennyivel tartozol az én uramnak? Az így felelt: Száz korsó olajjal. Erre azt mondta neki: Vedd az írásodat, ülj le gyorsan, és írd ötvenet! Azután a másiktól is megkérdezte: Te mennyivel tartozol? Az így válaszolt: Száz kórus búzával. Erre így szólt hozzá: Vedd az írásodat, és írd nyolcvanot! Az ura pedig megdicsérte a hamis sáfárt, hogy okosan cselekedett, mert e világ fiai a maguk nemében okosabbak, mint a világosság fiai. Én is mondom nektek: szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonnal, hogy amikor elfogy, befogadjanak titeket az örök hajlékokba. Aki hú a kevesen, a sokon is hú az, és aki a kevesen hamis, a sokon is hamis az. Ha tehát a hamis mammonon nem voltatok hűségesek, ki bízna rátok az igazit? És ha a másén nem voltatok hűek, ki adja oda nektek azt, ami a tietek?

Textus/a prédikáció alapigéje: Zsid 3,7-15 Izráel példája óvjon a hitetlenségbe eséstől

Ezért, amint a Szentlélek mondja: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés napján a pusztában, ahol megkísértettek engem őseitek, próbára tették, bár látták tetteimet negyven éven át. Ezért megharagudtam erre a nemzedékre, és ezt mondtam: Tévelygő szívű ez a nép, mert nem ismeri az én utaimat. Meg is esküdtem haragomban, hogy nem mennek be az én nyugalom helyére.” Vigyázzatok, testvéreim, senki ne szakadjon el közületek az élő Istentől hitetlen és gonosz szívvel. Sőt buzdítsátok egymást minden egyes napon, amíg tart a ma, hogy a bűn csábítása közületek senkit meg ne keményítsen. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha azt a bizalmat, amely kezdetben élt bennünk, mindvégig szilárdan megtartjuk. ... Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor.

Kedves Gyülekezet!

Historia est magistra vitae. A történelem az élet tanítómestere – mondja Cicero közmondása. Tanulhatunk a múltból. A régiak jó vagy rossz példája ma is bátorít vagy figyelmeztet. Ezt példázza a most felolvasott ígerész.

A Zsidó levél szerzője verseken át a 95. zsoltár szavaival idéz fel egy régi, szomorú időszakot Izrael népének történetéből. Régi, hiszen az egyiptomi kivonulást követő pusztai vándorlásról van szó. Szomorú, mert az végül is nem volt más, mint egy hosszú, 40 éves szembenállás története. Izrael népének 40 éven át tartó elégedetlen perlekedése szemben Isten 40 éven át tartó gondviselésével.

Masszá és Meribá – így nevezte el Mózes azt a forrást, amit egy sziklából fakasztott akkor, amikor Izrael szomjúság miatt zúgolódó fiai így kísértették az URat: Közöttünk van-e az ÚR vagy sem? A héber ‘masszah’ azt jelenti: megvizsgálni, próbára tenni. A

Meribá pedig a héber ‘rīb’ igéből képzett név, a jelentése: pereskedni, perbe szállni. Masszá és Meribá azóta egyet jelent az istenkísértéssel, a hitetlenséggel, a bizalmatlansággal. Azzal, amikor valaki kételkedve Isten hatalmában az ő gondviselése újabb és újabb bizonyítékait követeli, noha ő azt előtte már számtalanszor, a vándorlók esetében 40 éven át sorozatosan megmutatta.

Ahogy a 95. zsoltárban tudott a zsoltáros a kortársai számára intést megfogalmazni a múlt történései alapján, úgy akarja a Zsidó levél szerzője is az egykori pusztai eseményeket már értékelő és abból már a tanulságokat is levonó zsoltár alapján inteni azokat, akik levelét olvassák.

Exupéry szerint az emberek tanításának vagy célhoz segítségének két pedagógiai kulcsa van. Az egyik a motiváció, amit így példáz: „Ha hajót akarsz építeni, talán nem is az a legfontosabb, hogy összegyűjtsd a mérnököket és a hajóácsokat, hanem, hogy felébredszd a vágyat a végtelen után.” A motiváció mel-

let a másik Exupery-féle tanítói módszer a ráijesztés. Ehhez is idézhető tőle egy mondat: „Ha azt mondom, hogy a pestist a púposok terjesztik, rémülten döbbensz rá, milyen sok a púpos ember. Eddig nem figyeltél fel rájuk. De minél hosszabb ideig hiszel nekem, annál jobban felismered őket. Az eredmény az lesz, hogy tudod, mennyien vannak. És ez az, amit el akartam érni.”

A Zsidó levél ismeretlen szerzője akkor, amikor a 95. zsoltár alapján a pusztában zúgolódó izraeliek-ről beszél, szintén az ijesztés, a fenyegetés pedagógiai eszközével él, azért, hogy olvasói biztosan megértsek a hitre és az egymással való törődésre vonatkozó üzenete lényegét.

A levélíró retorikai kifinomultságáról árulkodik ráadásul az a mód, ahogyan a valami okból nyilván igencsak szükségessé vált intését megfogalmazza. Az istentiszteleti felolvasásra is szánt levél a szemtől szemben történő verbális ostromozást, azaz a direkt konfrontációt mellőzve nem róluk, a gyülekezet tagjairól, hanem Izrael fiairól, azok vétkeiről beszél.

A régiekről, akik a vándorlók létbizonytalanságában éltek hosszú évtizedeken át, torkig voltak már vele, vágyták a letelepedés békés állandóságát, az otthon biztonságát – de amikor már nem bírták pszichével, – sokszor volt ilyen – kibuktak, egyik a másik után, míg végül az elkeseredés mindenkire átragadt. Befeszültek és fellázkodtak, földi és mennyei vezetőjük ellen. Mózes és Isten ellen. Dacára minden figyelemnek, közbenjárásnak és csodás gondoskodásnak. Magukra haragították ezzel Istent és ítéletét.

A Zsidó levél olvasója pedig, Izrael fiainak szomorú történetét hallva, azok megérthető, de attól még helytelen viselkedésében: magára ismer, és belátja, hogy ez a történet bizony róla, az ő hitetlenségéről, az ő lázadásáról, az ő kemény szívééről is szól. Mennyire irgalmas és védett módja ez a szembesítésnek és a lelepleződésnek! A számon kérő, verbális ütlegetésekben gazdag prédikációnál mennyivel hatékonyabban munkálja ez így a szív bűnbánatát, vágyát és hajlandóságát a megtérésre, a pozitív változásra!

Könyörülj rajtunk Istenünk és segíts minket, hogy ne a régiek rossz példájához, ne a hitetlenek és a magukban bízók világához, hanem hozzád és szavadhoz igazodjunk, benned bízzunk, és az után vágyakozzunk, ami után szabad és jó, ami fiad megváltása révén a miénk: a teljes, boldog, másokat is boldogító, hozzád hű és el nem múló élet ajándékáért, megújító, erőt és reményt adó, megszentelő Lelkedért. Ámen.

Ének: 449,1.3

1. Fel, mert az irgalom percei múlnak, Életünk, mint folyam árja, siet. Még ma, míg hívása hangzik az Úrnak, Elfogad összetört, árva szívet. Jézus ma még vár, De úgy alkonyul már, Nőnek az árnyak, ím, későre jár. 3. Vessük el mind, ami még köt és gátol, Mint akit távoli otthona hív. Fel, haza! Zord úton hű útítársról, Jézusról zengjen az ének, a szív. Annyi itt a vész, De ha fölfele néz, Várja a vándort a mennyei rész.

A rosszat, a kritikát, a feddést tehát a szerző történetbe foglalva, közvetve közli az olvasóval. A féltő, jó és bátorító szót azonban nem így, hanem nagyon is egyenesen, közvetlenül, és nem csak egyeseknek címezve, nem csak a közösség vezetőinek, hanem a közösség minden tagjának: Vigyázzatok, testvéreim! Maradjatok Isten közelében! Mindenki! Ma óvjátok egymást a hitetek meglankadásától, az elbukástól, az eltévelyedéstől! Felelősek vagytok egymásért! Ma buzdítsátok egymást! Ma erősítsétek hát egymás szívét és hitét! Ma keressétek egymásban azt, ami jó, ami érték és ajándék! Ma mondjátok is el egymásnak azt, ami jót egymásban fölfedeztetek, hogy így is erősödjetek, hogy ezáltal is tartsátok és jóra ösztönözzétek egymást!

Így tett az a középiskolai tanárnő is, amikor diákjait arra kérte, hogy minden osztálytársukról írjanak valami jót. A lapok beszédese és összegzése után kiosztotta azokat. Évekkel később is jöttek visszajelzések arról, hogy ezek a lapok nem fiók mélyén heverték emlékként, hanem maguknál hordták, egyesek halálukig a zsebükben tartották és újraolvasták őket, olyan erő volt bennük. Igékkal, énekekkel is milyen sokan vagyunk így.

Ma mondjuk tehát a jót – hadd íródjon az, ha nem is papírra, de szívbe és emlékezetbe biztosan! Ma legyen egymásra, testvéreinkre, szeretteinkre fordított időnk és figyelmünk! Ma kérjünk bocsánatot tőlük! Ma béküljünk meg velük!

Ma akarjunk tanulni és okulni a múltból, eleink jó vagy rossz tetteiből is! Ma akarjuk meghallani a szólóingató Isten hívását! Ma induljunk és térjünk vissza hozzá! Ma emlékezzünk mennyi mindenért lehetünk neki hálásak! Ma idézzük fel életünkben véghez vitt nagy tetteit, gondviselését, irgalmát, szabadítását! Ma dicsérjük őt mindezért! Ma hívjuk segítségül őt és erejét!

Mire való tovább várni? Az elodáztatás a halál lehelete! Mondják: a kísértő naplójában csak ez az időpont létezik: Holnap! Isten naptárában viszont ez: Ma!

Ma, ha az ő szavát halljuk, fogadjuk azt nyitott szívvel, másokat is erre bátorítva! Imádkozzunk!